

skreven, og dets Betingelser i dette Øjeblik ere forskellige, Amtsraadet stiller i dette Øjeblik billigere Betingelser for Indrømmelsen af den forlængede Frist, end det gjorde, den Gang Anmærningen blev skreven. Jeg vil derfor gerne spørge den ærede Minister, hvilke af Amtsraadets Betingelser han nu agter at benytte enten dem, der vare stillede da Finansloven var til første Behandling, eller dem, Amtsraadet senere har indrømmet, thi det vil have ikke saa ringe Betydning for Aktieselskabet, enten det bliver de første eller de sidste, idet det drejer sig om adskillige Dros Forskel i Prisen pr. Kubitalen Mergel. Jeg skal ikke komme ind paa at bedømme, hvad Indflydelse det vil have paa Selskabets Drift, enten de bruge den ene Pris paa Mergelen eller den anden, men sikkert er det, at Hovedsjemedet med Laanet og med Anlæget af Banen er at faa de store uopdyrkede Strækninger tagne under Opdyrkning og gjorte produktive, og det vil ganske sikkert sinke os betydelig, dersom Læsten sættes for højt. Folk ville da maaske tabe Mod og Vist til at anstrænge sig som hidtil; det er jo en Selvfølge, at disse Folk have anstrængt sig til det yderste for at faa Mergel for hver Stilling, de have kunnet strabe sammen. Det vil derfor interessere mig og alle Beboerne meget at faa at vide, hvilke Betingelser den ærede Minister gaar ud fra, om det er dem, der forelaa ved Finanslovens første Behandling, eller dem, der sidst ere stillede, og som ere anbefalede af Hovedselskabet. Det ærede Medlem for Holbæk Amts 3dje Valgkreds (Tauber) rettede i Gaar en Henvendelse til Indenrigsministeren, om han vilde have sin Opmærksomhed henvendt paa Mergelbanens Takster og særlig paa de Takster, der skulle gælde for dem, der staa udenfor Selskabet, altsaa for uvedkommende. Det forundrede mig meget at høre en saadan Henvendelse, thi jeg veed ikke, at Interessentskabet har gjort Skridt til at forurrette udenforstaaende, eller at det har kunnet gøre Skridt dertil. Det ærede Medlem tilfattede selvfølgelig, at udenforstaaende skulde have samme Pris som Interessentskabets Medlemmer, men det kan jeg ikke indrømme vilde være ret, forudsat, at det skulde ske uden Betingelser. Thi man maa jo erindre, at Banen er ikke bygget udelukkende for Statslaan, men at Selskabets Medlemmer have af deres egne Kommer ydet betydelige Summer, 15—20,000 Kr. — jeg husker ikke nøje Summen — og desuden have de laant Penge, som skulle forrentes og afbetales; det er altsaa en Slags private Laan paa en halv Snes Tusinde Kr. Alt det hviler

paa Selskabets Medlemmer, men udenforstaaende deltage ikke deri, og jeg kan derfor ikke se, at det er rigtigt, at de skulde have Mergelen til samme Pris som Selskabets Medlemmer. Medlemmerne have ydet saa store Bidrag, at der er Husmænd, der have betalt kontant flere Hundrede Kroner, og alle de Ejendomme, der ejes af Interessenter i Banen, hæfte for Laanet paa 130,000 Kr. til Statskassen, hvilket er en ganske betydelig Gene for de Folk, baade med Hensyn til Ejendommernes Afhændelse og ved Udpardcellering. Vilde de sælge større Stykker, saa maa Hæftelsen følge med, og vilde de sælge et lille Stykke, saa kunne de nok faa det frigiort for Hæftelsen, men saa skal Amtsraadet staa som Garant, indtil Selskabets Forpligtelser ere opfyldte. Saaledes gaar det ogsaa ved Laan i Kreditforeninger. Indtil den sidste Tid have de slet ikke kunnet faa Laan i Ringkjøbing Kreditforening, nu kunne de faa det, men Laanet skal afkortes med flere Hundrede Kroner, alt som Laanet er stort til. Ingen kan nu sige, hvorledes Interessenterne vilde være stillede, naar man ikke veed, om det bliver Amtsraadets lavere eller højere Forbringinger, der skulle gælde, og om vi med Banens Drift baseret derpaa kunne afbetale Statslaanet med Overskuddet. Det er en given Sag, at naar vi skulde betale Statslaanet, som vi maa gaa ud fra, saa maa Interessenterne af deres egne Kommer tilskyde et Ekstrabidrag, og ingen kan vide, hvor stort det bliver. Jeg kan derfor ikke indse, at det vilde være rigtigt, at udenforstaaende uden Betingelser skulde have samme Takster. Det er en anden Sag, dersom der tages et skønsmot Hensyn til de Ofre, som Interessenterne have ydet, thi saa er jeg enig i, at man kan sige, at de andre ere ligesaa nær i Familie med Statskassen som Interessenterne, og at den skal brede sig saa vidt muligt. For Resten maa jeg sige, at Interessentskabet har stillet sig grumme moderat. Der er en hel By, der er kommen med bagester; der er kommet en Stikbane fra Stambanen for denne By's Skyld. Ganske vist er det stet paa Betingelser, de have selv maattet gøre Jordarbejderne, men alle Omkostningerne ved Jordflytninger har Selskabet maattet betale. Naturligvis var der ogsaa den Betingelse, at denne By tegnede et vist Antal Aktier. Det blev gjort gældende den Gang af flere Medlemmer af Interessentskabet, at nu havde de faaet den Bane i Gang, men de andre, og det var temmelig formaaned Folk, havde ikke villet være med, og saa var der ikke Grund til bagester at give dem Del deri. Selskabet stillede sig imidlertid liberalt, og